

Déli Hírlap

FELELŐS SZERKESZTŐ
DR. VUCHETICH ENDRE

BÁNSÁGI
MAGYAR NAPILAP

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
PIATA I. C. BRĂTIANU 4. — TELEFON 2-52

Harminc esztendeje

aznak, hogy Maniu Iuliu harminchárom esztendőskorában a régi Magyarországon megkezdte parlamenti működését. Maniu nemcsak a magyarországi román nemzetiség képviselőjeként jelent meg 1906-ban a magyar parlamentben, hanem képviselője volt a kollaboráló nemzetiségi csoportoknak is. Mindenkor férfias bátorsággal és nemzeti öntudatból fakadó lendülettel szállt síkra a nemzetkisebbségek jogaiért. Hevesen tiltakozott minden olyan törvényjavaslat ellen, amely veszélyeztethette volna a román nép és általában a magyarországi nemzetkisebbségek nemzeti és vallási szabadságát. Minden egyes parlamenti beszéde, amely ebből az időből való, apologetikája a nemzetkisebbségi jogoknak és hűen visszatükrözi igazságérzetét, valamint demokratikus világszemléletét. Háborúelőtti kisebbség-szemlélete nem változott meg a háború után sem, amikor az egykori kisebbségi képviselőből többségi képviselő, majd 1928-ban miniszterelnök lett. Maniu még az egyesülés örömmámorában sem feledkezett meg a nemzeti kisebbségekről, akiknek Alba Iulián, a nemzetgyűlésen a következő ünnepélyes kijelentést tette:

— Mi a nemzeti egység megvalósításában az emberi szabadság diadalát látjuk és ezen a területen az összes népek és egyének szabadságát akarjuk trónra ültetni. Nem akarunk elnyomottakból elnyomók lenni. Nem vesszük el az együttlét népek népi egyéniségét és minden ember szabadon választhatja meg nyelvét és hitét, amelyben ugy a magánéletben, valamint az állammal való viszonylatában élni akar.

Maniu igyekezett is a kisebbségi kérdést megoldani és hogy ezen kényes probléma megoldásához előkészítse a talajt, felvilágosító előadásokat kezdett tartani úgy külföldön, mint az országban a kisebbségi kérdéssel. Maradandó értékű előadását 1924 május 11-én a román szociális társulat meghívására tartotta meg Bucurestiben, ahol többek között ezeket mondotta:

— Tévednek azok, akik ridegen megnevezik a nemzeti állam álláspontján és csak a szemszögből tekintve akarják a kisebbségi kérdést megoldani. A kisebbségi probléma humanitárius ügy, amelynek szerencsés megoldásától függ az összes faji, társadalmi, gazdasági és kulturális erők felhasználása az állami közjó érdekében. Ezenkívül a kisebbségi probléma a párisi békeszerződés határozatai alapján, az 1919 december 9-iki kisebbségi pót szerződés és az 1918 december 1-ei albaiuliai határozatok által fontos nemzetközi kérdéssé lett, amelynek igazságos és okos megoldásától nem zárkozhatunk el.

Ugyanezen alkalommal kitért a nemzetkisebbségek elnemzetlenítésére is és ezzel kapcsolatban a következő igazságot szegte le:

— Ami a kisebbségi kérdéssel kapcsolatban az állami szervezeten és vezetést illeti, végzetlenül választanunk kell a kisebbségek erőszakos elnemzetlenítésére és a nemzeti és társadalmi igazság politikája között. Akadhatnak olyanok, akik az előbbi utat választanák. Én azonban azt hiszem, hogy ez a politika hasonló lenne ahhoz a gazdasági módszerhez, midőn valaki hirtelen akar meggazdagodni. Ez a gazdasági módszer amellett, hogy nem tisztességes, nagyon ritkán vezet eredményre. Az anyanyelv használatának joga — mondotta — a személyi szabadság természetes következménye. Határtalan és határtalanul kell lennie a személyes és

A Népszövetség az olasz-abesszin viszály felszámolására vonatkozó tárgyalásait elhalasztotta ugyan június közepéig, azonban a diplomácia és a nemzetközi sajtó annál serényebben foglalkozik ezzel a kérdéssel. Mussolini a *Matin* című párisi lap előtt érdekes nyilatkozatot tett.

Hangsúlyozta, hogy a világ ne kételkedjék többé az ő szavaiban, mert Olaszország becsületesen kívánja a békét.

Olaszország gyarmati igényei kielégítést nyertek és most már Olaszország békére törekszik. Olaszországnak nyugalomra van szüksége, hogy nehéz áldozatokkal megszerzett hódításait élvezhesse.

De, ha bárki is megkísérelné, hogy Olaszországot megfossza fegyvertényeinek gyümölcsétől,

Egyre rosszabbodik az olasz-angol viszony

Az olasz parlament tegnap közfelkiáltással megszavazta az olasz világcsászárság megteremtéséről szóló törvényt.

A szankciók alkalmazása körül az egyes népszövetségi tagállamok között nincsen meg az egyetértés. Jól informált körök szerint több délamerikai állam követni szándékozik Chile példáját és tudomására adja a Népszövetségnek, hogy

nem hajlandó az Olaszország ellen kimondott büntető megkorlátozásokat továbbra is fentartani.

Itália egyelőre nem lép ki a Népszövetségből

Londoni jelentés szerint Mussolini Olaszországnak a Népszövetséghez való további viszonyát csak a Népszövetség legközelebbi üléséig alkalmával fogja nyilvánosságra hozni.

Olaszország nem szándékozik a Népszövetségből kilépni és erre esetleg csak akkor hatá-

akkor az olasz nép a legkeményebb ellentállást fogja kifejezni.

A világtörténelem által igazolt igazság, hogy a kultúr népek a barbárokat a civilizáció jótéményeivel csak erőszakos uton tudják megajándékozni. Anglia is ezekkel az eszközökkel teremtette meg az angol világbirodalmat.

— Nemrég — folytatta nyilatkozatát Mussolini — megmondottam az egész világnak, hogy az Olaszországgal szemben kimondandó katonai intézkedések a háborút jelentik.

Most pedig azt mondom, hogy a szankciók megszigorítása szintén háborúra vezet. Hallja meg szavaimat egész Európa és értesse meg, hogy elhatározásunk meg nem változtatható.

Argentína, Uruguay és Ecuador etekintben teljesen egy véleményen vannak.

Anglia és Olaszország között különben a helyzet egyre feszültebbé válik. Ez világosan kitűnik a londoni lapokból. A *Daily Telegraph* genfi jelentése szerint az olaszok a Tana-tavat nagy légi flotta bázisának akarják használni. A lap ezzel a hírrel kapcsolatosan még egy másikat is közöl. Eszerint Olaszország a Tana-tó vizének Egyiptomba való levezetése ügyében nem Angliával, hanem a kairói kormánnyal akar tárgyalni.

rozza el magát, ha a szankciók további fentartása által arra kényszerítik. Rómában remélik, hogy az új francia kormány elismeri Abesszinia bekebelezését és ráveszi arra Angliát is.

Eden angol külügyminiszter Londonba való hazautazása közben tegnap

Mussolini üzeni Európának

Háborúhoz vezet a büntető rendszabályok további megszigorítása

Párisba érkezett. Felkereste Flan din francia külügyminisztert, akivel megbeszélte a legutóbbi genfi tárgyalásokat és a nemzetközi helyzetet. Azután felkereste Leon Blum szocialista vezető, a leendő miniszterelnököt. Ez a látogatása azonban teljesen magánjellegű volt és csak információs célt szolgált.

Az United Press értesülése szerint Eden jegyzékét készít a Népszövetség számára. Ebben a jegyzékben visszatartja azt az olasz vádat, hogy Anglia dum-dum golyókkal látta el Abessziniát.

Egyben viszonydat emel Olaszország ellen, amelynek szemére veti, hogy mérges gázokat használt. Anglia rá akarja venni a többi tagállamot, hogy járuljanak hozzá a megkorlátozások szigorításához. Ha Olaszország ezután sem lesz engedékenyebb, akkor az angol sajtó egyrésze szerint háború kell indítani Olaszország ellen.

A Havas-ügynökség berlini jelentése szerint Hitler csak akkor válaszol a legutóbbi angol kérdőpontokra, ha majd Genfben megváltozik a helyzet. Valószínű, hogy csak június 15-ike után adja meg válaszát Hitler.

Eden tegnap délután utazott tovább Párisból és esie már meg is érkezett Londonba. Az angol kormány még az est folyamán minisztertanácsra ült össze, amelyen Eden beszámolt genfi utjáról.

Félhivatalosan cáfolják azokat a híreket, hogy Hailé Szelasszié abesszin császár Európába készül.

A császár családjával együtt tegnap elhagyta a Dávid király szállodát és egy fényesen berendezett villába költözött, amelyet egyelőre három hónapra bérelt ki.

kereskedelmi érintkezésben, a sajtóban, a kiadványokban és gyűléseken, hit- és felekezeti kérdések terén. Szabadon kell, hogy használhassák saját anyanyelvüket a nem román honpolgárok az összes közhivatalok előtt.

Maniu felvilágosító előadásorozata után kisebbségi miniszterré nevezte ki Pop Ghiat

és megbizta a kisebbségi probléma tanulmányozásával. Ez egy újabb lépés volt a kisebbségek helyzetének javítása érdekében. Igaz, hogy mindez keveset segített még a kisebbségek életén, de jele volt annak, hogy Maniu mint a kisebbségi jog előharcosa hű maradt önmagához és kisebbségi szemléletéhez. És ha Maniu ismét kormányra kerülne, haz-

minc esztendőskorában a régi Magyarországon megkezdte parlamenti működését legszébb eredménye az lenne, hogy a kisebbségi törvényt megvalósítja és ennek keretében biztosítja mindazon jogok tényleges élvezetét, amelyeket a békeokmányok, a nemzetközi egyezmények és az alkotmány is megállapítanak a nemzetkisebbségek számára.

(Pusztai P. József)

Ha feldobják fehér, ha leesik — tajás

A népkisebbségek nemzetközi védelme megakadályozza az államok természetes jogát, hogy ezeket a többségi nemzetbe olvasszák

Régi igazság, hogy a szerelmet nem lehet erőszakolni. Nem erőszakoljuk a túlzó nacionalista lapok szerelmét sem, ami azonban nem jelenti azt, hogy uszításait szó nélkül tűrjük. Csak hivatásunkat és kötelességünket teljesítjük, amikor reámutatunk tévedéseikre, szándékos ferdtéseitekre és igyekszünk kellő értékűre leszállítani azokat a támadásokat, melyeket ellenünk — hol nyíltan, hol a tudományosság leple alatt — intéznek. Amikor néha-néha ők maguk is kénytelenek megállapítani, hogy erősen túllóttak a célon, megesk, hogy programot adnak, melyről azt szeretnék elhitetni, hogy mindig azt vallották, de szerencsétlenségükre rendszerint ugyanabban a lapszámban azután megjelenik egy másik cikk, mely homlokegyenest ellenkezik programvallásukkal. Így járt az Univerzális is, mely vezércikkében azt írja, hogy amennyiben az ország törvényeit tiszteletben tartják és nem akadályozzák a románokat, hogy ügyeiket ők maguk intézzék,

senkinek Románia vendégszerető ege alatt sérelme nem történhetik vagy bántódása nem esnie, akármilyen nemzet-csoporthoz vagy felekezethez tartozzék is.

Leszögezi azt is, hogy soha nem jutott eszébe az egész nemzetkisebbségi testet egyes agitátorokkal azonosítani.

Milyen szép szavak volnának ezek, ha csaknem naponta reá nem cáfolna. És mennyire megnyugtató lenne, ha tényleg így volna. Ennek azonban ellene szólnak mindazok az írások, melyek a csonkatornyok meséjétől kezdve az egyházi működés bírálatáig az irredenta vádaskodásban csucosodnak ki. A lap legújabb számában egy Corteanu nevű ur Nemzetkisebbségek címmel a tudományosság leplebe burkolt cikket irt, amely nemesak a lap ugyanazon számában vallott nemzetkisebbségi programmal ellenkezik, de súlyos tévedéseket is halmoz egymásra. Azt írja többek között, hogy

a legyőzött vagy emigrált népcsoportok sokáig élve idegen uralom alatt, az uralkodó nemzet szokásait és nyelvét veszik át és végül is egybeolvadnak vele.

Ez szerinte csak idő kérdése. És ha nem jött volna a felszabadító francia forradalom, akkor Közép- és Délkelet-Európa kisebb nemzetei a török uralom alól az osztrák vagy esetleg orosz nemzettestbe olvadtak volna bele és soha nem alkothattak volna független államokat. A francia forradalom szakította meg a germán, illetve orosz asszimilációt. Ezért kellett csodálkozással látni, hogy

az új államhatárok kijelölésénél ezek nem fedték a nemzetiségi határokat.

Igy jutottak a balkáni és balti államokba idegen nemzetcsoporthoz is. Ezek nemzeti jogait nemzetközi szerződések biztosítják.

A gyakorlatban az állam azon természetes jogának megvonása, hogy ugyanazon uralom alatt élő népek együttélése folytán a nemzetkisebbségeket beolvassza saját nemzettestébe, nonszensz, — írja a cikkíró. A nemzetkisebbségeknek a nemzetközi jog által jogi személyiségeként való elismerése, a nemzeti államokba ékelte idegen kis államok alkotását jelenti.

A kisebbségi iskolák, továbbá a nemzeti és irredenta propaganda, amelyet a szomszédos államok táplálnak, lehetővé teszi annak az egységnek a megteremtését, amely minden állam jövődjének és erejének alapja.

A mult tapasztalatai cáfolják az asszimilációs elméletet

Ami Corteanu asszimilációs elméletét illeti, ennek ellene mondanak a tények. Számtalanszor hallottuk, hogy a románok a régi Magyarországon ezer éven át szenvedték a nemzetkisebbségek elnyomtatásának sorsát. Ha ez tényleg, így lett volna és ha — Corteanu tétele szerint — a hosszú együttélés az uralkodó nemzetbe való beleolvadást vonja maga után, akkor

mivel volna magyarázható, hogy ezer esztendő elnyomtatás után is megmaradt a románság a maga érintetlen nemzetiségében?

Elismeri, hogy a nemzetiségi határokat az állami határokkal egyezően megvonni lehetetlen feladat, ami kétségtelen igazság, de bizonyára súlyos tévedés azt a következtetést levonni belőle, hogy ezek az idegen nemzetiségi határok közé került népcsoportok olvadjanak bele a többségi nemzetekbe. Ami ezer éven át nem volt követelhető, miért lenne most egyszerre jogos és méltányos és természetes is? Mert azt is mondja, Corteanu, hogy nonszensz nemzetközi szerződéssel megtiltani a nemzetkisebbségek beolvadását az állam uralkodó nemzetébe. A kisebbségek védelmére kötött nemzetközi szerződés ugyanis ezt jelenti. Ha egy kissé visszatekint a multba és azt összehasonlítja a jellel, akkor könnyen reájöhet, hogy

a párisi egyezmény semmi mást nem foglal magában, mint a mult tapasztalatainak írásba és jogi rendszerbe való foglalását.

Érthetetlen, hogy mi ebben a nonszensz.

A legfelső számvevőszék határozata

A pénzügyigazgatók anyagilag felelősek tisztviselőik pénzkezeléséért

A legfelső számvevőszék, amely a semmitőszék mellett működik, elvi jelentőségű határozatot hozott W a n d e r l i k Mária, volt lugoji adóhivatalnoknő bűnyüvével kapcsolatban anyagi felelősségről. Az említett tisztviselőnő ugyanis a hivatalos iratok és az ítélet szerint

A nemzetkisebbségek, akiknek jogait nemzetközi szerződés ismeri el, mint idegen test élnek az uralkodó nemzet testében, melyre nézve gyengítést és veszélyt jelentenek. Szól azután a revizióról, mint a nemzetkisebbségi kérdés megoldásának eszközéről és megállapítja, hogy ez az ügyet egyáltalán nem oldaná meg. Csak a két fél változék ebben az esetben, mint a négyesnél, — mondja. A probléma maga megmaradna a népek keveredésénél fogva.

A megoldást csupán a nemzetkisebbségekkel rendelkező államok szövetekezésében látja, mert addig ebből a mai helyzetből csak Németország és Oroszország lát hasznot.

A túlzó nacionalizmus szemüvegén át nézve a dolgot mindenesetre nonszensz, mert ez egyáltalán nem ismer nemzetkisebbségeket. Hogyan alakul ez a tétel, ha a Jugoszláviában, Bulgáriában és más államokban nemzetkisebbségi sorsban élő románokról van szó, akiknek jogaiért az Univerzális oly elszántan szokott sikra szállni?

Méltán sorakozik ezen tévedésekhez az a megállapítása is, hogy a nemzetkisebbségek akadályozzák a politikai nemzet egységének megteremtését. A politikai nemzet független az azt alkotó nemzetcsoporthoz nemzetiségétől.

Gyengítést nem az jelent, hogy az állam határai között több nemzetiség él,

hanem éppen az, ha ezeket a nemzetiségeket ilyen és hasonló cikkekkal, beszédekkel és türelmetlenségi kirohanásokkal izgatják, tőlük a nemzeti élethez való jogot megtagadják és alsóbbrendűeknek nyilvánítják. Szent István példája mutatja még ma is, ezer esztendő után, hogy a nemzetiségek mit jelenthetnek egy államban. Ennek előfeltétele azonban a méltó bánásmód, amiről sem az Univerzális, sem a köréje csoportosuló cikkírók nem akarnak tudomást venni. Több türelem, több megértés, az állam valódi érdekeinek szolgálata, az állandó tüziadalom helyett megnyugvás és létiünkbe való beletörődés, akkor nem fogják a nemzetkisebbségeket idegen testnek érezni és ezek a nemzetkisebbségek sem érzik majd állandóan az idegenség és nem szívesen megtüritség bélyegét magukon.

NOSPRASEN

rezet és arzént tartalmaz. A permetezőlé tehát elpusztítja a gombabetegségeket (peronospora és lisztharmat) és minden kártékony élősdit (szőlómoly, labbanes, pajzstetű).

Nosprasen dacára a szükséges mérszartalmának a permetezés alkalmazásánál legelőnyösebb, mert megbízható.

Nosprasenmészle előmozdítja a tejlődést és a virágzást, mert a szőlő a permetezés után állandóan továbbtejlődik.

Nosprasenmészle a gondos és megfelelő időben alkalmazott permetezésnél biztos védekezést a peronospora- és rovarkárokkal szemben.

Nosprasenmészle a korai és megismétlődő permetezésnél (1 százalék) biztosítja a legjobb eredményt a szőlőmoly és pajzstetű elpusztításában.

Nosprasenmészle nem drágább mint a vitriololdat és rovarmérgek (mészszarván), azonban előnyösebb, mert:

1. a permetezőlé nem rongálja és nem tömi el a permetezőgépet,
2. az arzén leginkábban van a permetezőlében elosztva,
3. a szőlő tejlődését nem hátráltatja
4. és mert vegyítható nikotin- és pyrethrumtartalmú szerekkel,
5. Ezen le alkalmazása egyszerű, gyors és legelőnyösebb évek óta a vinecellérek által legkedveltebb és legmegbízhatóbb permetező szer.

rom kisebb tisztviselőt is felelősségre vonnak. A kisfizetésű alkalmazottakon sem tudja azonban a kincstár a 302.000 lei hiányt behajtani és ezért a pénzügyminiszterium kimondta az anyagi felelősséget a pénzügyigazgatóra és két adóellenőrre, akiket az egész hiány megfizetésére kötelezett. A két magasrangú adótitisztviselő a miniszterium határozata ellen a számvevőszékhez nyújtottak be felelősséget. A számvevőszék megsemmisítette a kisebb tisztviselők anyagi felelősségére vonatkozó miniszteri döntést, de helybenhagyta a pénzügyigazgató és a két pénzügyi ellenőr anyagi felelősségére vonatkozó miniszteri határozatot.

Gyászbeszéde miatt

letartóztatják egy aradi minorita papot

Az aradi törvényszék vizsgálóbírája letartóztatta Pongrácz Gellért minorita atyát. A letartóztatás oka egy gyászbeszéd. Két hét előtt Aradon meghalt Szabó János, a Katolikus Kör elnöke. A temetésen Pongrácz Gellért mondott gyászbeszédet, amelynek egyes kitételeit a jelölt rendőrtisztviselő kifogásolta és feljelentést tett. Pongrácz Gellért minoritát kihallgatták és elkérték beszédének szövegét. Pongrácz Gellért most újból beidéztek az ügyészségre és az ügyet áttették a vizsgálóbíróhoz. Huti Marcu vizsgálóbíró rövid kihallgatás után kihirdette Pongrácz ellen a harmincnapos előzetes vizsgálati fogság elrendelését. Pongrácz Gellért a végzés ellen a törvényszék vádtanácsához felelősséget keltett.

ATALAKITJAK AZ ANGOL KORMÁNYT. Angol politikai körökben a kormány közeli átalakításának lehetőségeiről tárgyalnak. Ugy tudják, hogy Baldwin befáradt munkába és véglegesen szakítani akar a politikával. Mielőtt azonban erre elhatározná magát, átalakítja a kormányt. A lapok szerint Hoare volt külügyminiszter visszatér a kormányba. Még nem bizonyos, hogy melyik tárcát vállalja el, de mindenképpen befolyást fog gyakorolni Anglia külpolitikájára.

Meztelenre vetköztette és úgy fenytette meg apró tanítványait egy vidéki tanítónő, amiből rágalmazási per lett

P u s c a s Virgil, az aradmegyei Mocra község görög katolikus papja, a tanügyi hatósághoz beadványt intézett, amelyben R a t i u Florica tanítónő áthelyezését kérte. A lelkész a beadványban a falu lakosságának panaszát hozta nyilvánosságra. Eszerint a tanítónő meztelenre vetközteti tanítványait és úgy veri azokat. A beadványt, amelyet a községházán és az evangélikus papi hivatalban is hivatalos pecséttel láttak el, száz szülő írta alá.

Amikor Ratiu Florica a beadványról tudomást szerzett, Puscas Virgil ellen rágalmazás miatt feljelentést tett és egyben kétszázezer lei erkölcsi kártérítést is kért. Az aradi törvényszék előtt megtartott főtárgyaláson Puscas Virgil előadta,

hogyan Ratiu Floricával szemben nem személyi okokból járt el. Állításait igazolni kívánta, amit a bíróság el is reáult. Több tanút hallgattak ki, akiknek szintén tudomásuk volt a tanítónő ellen felhozott vádakról. Kihallgattak két tanulót, egy fiút és egy leányt, akik megerősítették a beadványban felsorolt tényeket. A fiu elmondta, hogy őt a tanítónő derékig vetköztette, azonban más gyermekeknek egész meztelenre kellett vetköznie. A leány növendék elmondta, hogy őt a tanítónő teljes meztelenre vetköztette fenytetés céljából.

A törvényszék a perbeszéd meghallgatása után Puscas Virgil a rágalmazás vádját alól felmentette.

Szépség Keresés Táblázatból!

Nem e akarja megpróbálni egyszer? Nézzen a tükröbe, keresse ki a táblázatból azt, ami típusának megfelelő — és játszi — könnyedséggel fogja meg találni az Önnek legjobban illő pudert! Mystikum, Puder és Compacte Mystikum, amelyet a Scherk táblázat alapján haj, szem és arszin szerint választott mindig a legmegfelelőbb és sohasem feltűnő. Megteremtését ségének harmonikus kiegészítését és ami a legfontosabb: kiemeli egyéniségét. 12 Lei értékű levélbélyeg ellenében küldjünk portómentesen mintákat Parfex, Calea Mosilor 78, Bucuresii I. A Scherk táblázat minden üzletben ki van függesztve.

Mystikum Puder
a legteljesebb arszin
a legteljesebb szem

Hajszín	Szemékszín	Arszin	Puderszín	kozmetikai típusok
világosbarna	kék	szép	rosz	blonde rosos
világosbarna	kék	meglehetősen élénk	radial I	corall
világosbarna	kék	barna	radial II	corall
világosbarna	kék	gyengéd, szep	rosz	orange
világosbarna	kék	szürk	radial I	blonde rosos
világosbarna	kék	szürk	radial I	corall
világosbarna	kék	szürk	rosz	corall
világosbarna	kék	szürk	blonde	corall

Starhemberg hidegretétele előzékenységi gesztus volt Anglia iránt

A külföldi lapok élénken foglalkoznak az osztrák kormány átalakításával. **Starhemberg** herceg félretolásával. Egyik tekintélyes francia lap szerint **Schuschnigg** diktatúrája az utolsó kísérlet Ausztria függetlenségének megmentésére. A kancellár megkísérli, hogy a nemzeti szocialistáknak és a marxistáknak ellentálljon anélkül, hogy két hatalmas szövetségtől — Németországtól és Olaszországtól — függnie kellene. **Schuschnigg** egyezsére törekszik Angliával, azonban óvakodik attól, hogy Olaszországot megsértse.

Hogyha az ellentétek Anglia és Olaszország között továbbra is megmaradnak, akkor attól lehet tartani, hogy Ausztria kiesik a stressai frontból, amelynek pedig értékes tagja. Ebben az esetben London és Berlin között tárgyalások kezdődnek Ausztria fölött.

A francia sajtó azon a véleményen van, hogy az osztrák események összefüggésben állanak **Austin Chamberlain** két hét előtti bécsi látogatásával. **Starhemberg** herceg hidegretételét úgy magyarázzák, hogy az Ausztria előzékenységi gesztusa Angliával szemben.

Az osztrák kormány átalakításával kapcsolatosan különben érdekes részletek kerülnek most nyilvánosságra. Ugy tudják, hogy **Schuschnigg** kancellár csak a saját maga lemondását nyújtotta be és megkérte **Miklas** szövetségi elnököt, hogy a kormány többi tagját mentse fel állásától. Erre azért volt szükség, mert **Starhemberg** vonakodott lemondani.

Az elnök azután **Starhemberg** get az alkancellári állásától felmentette.

A Heimwehr eddig a kormány átalakításával kapcsolatosan nem nyilvánított véleményt. Bécsben és a vidéken mindenütt rend és nyugalom uralkodik. A nép és a sajtó az új kormányt meleg fogadtatásban részesítette.

Megállapítják, hogy az új kormány új lépést jelent Ausztria konszolidálása felé.

A berlini lapok megállapítják, hogy **Schuschnigg** szakított **Starhemberg** ggel és azt a hazafias front éléről eltávolította.

A lapok szerint a keresztényszocialista pártnak nagy befolyása lesz az új osztrák kormányra. A magyar lapok rokonszenveznek az új osztrák kormánnyal, de azon a véleményen vannak, hogy

a keresztényszocialista szervezetek **Schuschnigg** kancellárt esetleges nemzeti szocialista ostrommal szemben nem lesznek képesek hathatós védelem-

ben és támogatásban részesíteni.

Legujabb bécsi jelentés szerint **Föstermayer** a felkínált földművelésügyi tárcát nem fogadta el. **Miklas** köztársasági elnök **Schuschnigg** javaslatára **Mannorfer Páter** mezőgazdasági kamarai elnököt nevezte ki. Az új földművelésügyi miniszter a mezőgazdák között nagy népszerűségnek örvend.

Több évi börtönrre ítélte a hadbíróóság a timisoarai nagy kommunista per három fővádlottját

A craiovai hadbíróóság tegnap hozta meg ítéletét **Dudás József**, **Schön Márkus** és **Eberling Gyula** timisoarai kommunisták bűnperében. A három kommunista vezetőt tudvalegőleg a helybeli hadbíróóság kommunista szervezkedés miatt súlyos fegyházbüntetéssel sújtotta, ami ellen azok felebezést jelentettek be. A sibiui hadbíróóság azután újból le-tárgyalta a pert és megerősítette az ítéletet. Végso fokon a legfelső katonai bíróság elé került az ügy, amely megsemmisítette az ítéletet és utasította a craio-

vai hadbíróóságot, hogy folytasson le újabb tárgyalást. A craiovai hadbíróóság a tárgyaláson felmerült bizonyítékok alapján ugyancsak bűnösnek mondta ki a három kommunistát és **Schön Márkus** öt évi börtönrre, valamint negyven ezer lei pénzbüntetésre, **Dudás Józsefet** öt évi börtönrre és harmincezer lei pénzbüntetésre ítélte, míg **Eberling Gyulát** kétévfél évi börtönbüntetéssel sújtotta. A büntetésbe beszámították azt az időt is, amelyet eddig fogságban töltöttek.

Egy nyomorgó állásnélküli hivatalnok hamisította a magyarországi képviselőnek tulajdonított kompromittáló levelet

Ismeretes az az affér, amely a budapesti parlamentben **Rajniss Ferenc** reformnemzedéki és **Györki Imre** szocialista képviselő között keletkezett. **Györki** azzal vádolta meg **Rajniss** t, hogy a német kormánytól anyagi támogatást kért egy megindítandó gazdasági könyvatomosra. Erre vonatkozólag fel is mutatott fényképmásolatot egy levélről, amelyet **Rajniss** Ferenc Németországba küldött volna. **Rajniss** kijelentette a levélről, hogy az hamisítvány, egyben pedig az ügyészség részéről vizsgálat megindítását kérte. Az ügyészség megbizta a budapesti főkapitányságot, hogy ebben az ügyben kihallgatásokat eszközöljön. Beidéztek **Schmidt László** állástalan hivatalnokot, aki jó ismerőse **Györki** Imrének. **Schmidt** Lászlót csütörtökön, továbbá pénteken délelőtt és délután is kihallgatták. Elmondotta, hogy régebben a munkásbiztosítópénztár hivatalnokja volt, ahol sokszor látta **Rajniss** Ferenc aláírását, sőt egyes iratokat ezzel az aláírással magához is vett. Mikor azután az újságból olvasta, hogy **Rajniss** Németországtól pénzt kért, felkereste **Györki** Imrét. **Györki** máskor is támogatott őt pénzzel, meg ruhával és látogatásokor tíz pengőt kért tőle. Azt mondotta, hogy ez a pénz utóköltésre kell, mert egy vidéki roko-

nánál **Rajniss** Ferencet kompromittáló levélmásolata van, amelyet el akar hozni. A pénzt megkapta, de nem utazott el, hanem egyszerűen hamisított egy levelet, amelyet azután átadott **Györki** nek. Ezért jutalmul harminc pengőt és egy ruhát kapott, Kijelentette végül **Schmidt** László, hogy a dolgot nagyon szégyenli, mert **Györki**, aki igen sok jót tette vele, nem érdemelte ezt meg tőle. Mentségül azonban nagy nyomorát hozta fel.

Sulyok István püspök ma este érkezik városunkba

A timisoarai református egyházközség holnap iktatja be hivatalába új vezető lelkészét, **Debreczeni Istvánt**. Az ünnepségnagy szabásúnak ígérkezik és arra máris széleskörű előkészületek folynak. A beiktatás egyházi részét **Sulyok István** oradeai református püspök végzi, aki ma este kilenc órakor érkezik meg Timisoarára. A beiktatás holnap délelőtt tíz órakor megy végbe a református templomban. **Sulyok István** püspök iktató beszéde után **Debreczeni István** elmondja beköszöntőjét. Istentisztelet után a presbiterium diszgyűlést tart, majd utána következnek az üdvözlések. A református intézmények és szervezettek köszöntése után sor kerül a különböző testületek és egyesületek üdvözlésére. A Magyar Párt bányási tagozata, valamint az **Arany János** Irodalmi Társaság szintén küldöttségileg járulnak **Debreczeni István** elé. Délben egy órakor a Metropoli-szálló kerthelyiségében bankett, este hat órakor pedig a református templomban műsoros előadás lesz **Debreczeni István** tiszteletére.

A NYUGDIJASOK MEGKAPJAK A KÖLCSÖNKÖTVE NYELVEKET. A helybeli pénzügyigazgatóság nyugdíjosztálya hétfőn, május 18-án kezdi meg a májusi nyugdíjak számfeljtését. A számfeljtés a következő sorrendben történik: hétfőn, május 18-án az A, B kezdőbetűs, kedden, május 19-én a C, D és E betűs, szerdán, május 20-án az F, G és H betűs, pénteken, május 22-én az I, J és K betűs, szombaton, május 23-án L, M és N betűs, hétfőn, május 25-én O, P és R betűs, kedden, május 26-án az S, Sz és Sch betűs, szerdán, május 27-én pedig a T, U, V és Z betűs nyugdíjasok jelentkezhetnek nyugdíjkiadvécskéikkel számfeljtés végett. Ezzel egyidejűleg ugyanebben a sorrendben ki-oztják a nyugdíjasoknak az általuk jegyzett első országfejlesztési kölcsön kötvényeit is. A nyugdíjosztály figyelmezteti a nyugdíjasokat, hogy a számfeljtés csak délelőtt 8—11 óra között történik.

APRÓHIRDETÉSRE
LEGALKALMASABB
A DELI HIRLAP

HIREK

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában:

Magánosoknak egy hónapra 70, negyed-évre 200, félévre 380, egész évre 750 lei

Nyugdíjasoknak egy hónapra 60, negyed-évre 160, félévre 300, egész évre 600 lei

Natóságoknak, közhivataloknak és köz-üzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1000 lei

Magyarországon:

Magánosoknak egy hónapra 4, negyed-évre 10, félévre 20, egész évre 40 pengő

Nyugdíjasoknak egy hónapra 3, negyed-évre 8, félévre 15, egész évre 30 pengő

Telefon:

2-52, este 10 óra után 14-69 vagy 2-25

A „Temesvári Zeitung” nyomda nyomása.

Világkonzorcium

H. G. Wells nagy levelet intézett a Tims szerkesztőjéhez. Azzal kezdi, hogy ma a nemzetközi ügyek tárgyalásánál állandóan két elvrendszer áll szemben egymással. Az egyiket univerzalista, vagy liberális rendszernek lehetne nevezni. Ez a rendszer azon a hallgatóságos feltételezésen épül, hogy az emberiség harcos közösségek gyűjteménye.

Az ösztönök a harcos közösség felé huznak, mely védekező és az elszigeteltséget hirdeti, ha meg van ijedve, különben pedig kihívó. Az univerzalizmus vagy liberalizmus pedig az ész elvrendszere. Wells szerint a harcos közösségnek rendszere elkerülhetetlenül háborura vezet. Ha nem akarunk háborút, a nemzetközi életben az univerzalista elvnek kell érvényesülnie. Ez pedig azt jelenti, hogy a világ gazdasági ügyeit bizonyos tekintetben általános irányításnak vessék alá.

Világkonzorcium felállítását sürgeti Wells. Ez a konzorcium nem volna az egyes államok kormányai felett álló nemzetközi kormány, hanem csupán állandó iroda, amely a termelés, a természetes és az ipari javak helyes elosztása felett őrködne, tekintettel lenne az évszakokra, a kereslet és kínálat ingadozásaira, az emberiség közös érdekében. Ez a konzorcium a hitelmozgalmakat is irányítaná és egységes pénzügyi rendszert vezetne be.

A világkonzorcium megalakítását lehetséges dolognak tartja Wells. Nincs szükség hozzá felsőbbrendű emberekre. A világkonzorcium mellett, amely a gazdasági ügyeket intézné, az emberiség elsőrangú élettani kérdéseinek egységes rendezésére is kellene szervezetet felállítani. Ez a szervezet szabályozná a születéseket, születésszabályozás nélkül nem lehet elkerülni a háborút. Végül még egy szervezetre volna szükség, amely a közlekedést, a postát és a rádiót irányítaná s bizonyos tekintetben világrendőrség szerepét töltené be.

Mindenkinek színt kell vallani. Minden tisztaféjú embernek, aki valóban látja a világ mai helyzetét, vagy erre, vagy arra az oldalra kell állnia. Vagy a modern, észszerű, felnőtt, reményteljes, értelmes, vagy a hagyományos, gyermekes, indulattelt, ösztönös elvrendszert kell elfogadnia.

Maniu résztvesz a bánsági népgyűlésen. A nemzeti parasztpárt bánsági szervezete nagy előkészületeket tesz a május 24-re városunkba kitűzött népgyűlésre. Ezen a gyűlésen megjelenik Mihalache, Lupu dr. és Maniu Iuliu is, akiről az a hír terjedt el, hogy a timisoarai gyűlésen nem vesz részt. Illetékes helyen ezt a hírt megcáfolták és kijelentették, hogy a helybeli gyűlés egyik szónoka Maniu lesz.

Megelőzni könnyebb, mint gyógyítani. Ne mulasszon el tehát egy olyan hajpóloszt használni, amely a haj táptalaját, a fejbőrt gyógyítja, táplálja és erősíti. Ilyen hajpóloszt a Tarpan hajcsepp. Minden gyógyszerárban, drogeriában és parfumeriában kapható.

Leon Blum új francia kormánya nem fogja túrni a háborus propagandát

A párisi Amerikai Klubban Leon Blum szocialista vezér, a leendő francia miniszterelnök előadást tartott. Hangsúlyozta, hogy a francia külpolitikának a nyíltság politikájának kell lennie. Békés egyetértést és együttélést akarunk — mondta — a többi nemzettel és nem törődünk azzal, bármilyen is a többi országnak a politikai iránya, vagy belső berendezése. Hangsúlyozta azután, hogy Franciaország ke-

rülni akar minden viszályt és a háborút nem tartja megfelelő eszköznek az ellentétek elintézésére. A leendő kormány nem fogja túrni a háborus propagandát. Végül kijelentette, hogy szükségesnek tartja Franciaország és Anglia együttműködését. Európát meg kell szabadítani a háborus lidércnyomástól. Együttműködésre van szükség politikai és gazdasági téren.

Az emlékhöz megőrzött régi cigarettagyűjtemény súlyos összegű monopolbicságot vont maga után

A monopolhivatal közegei 1933 december 13-án házkutatást tartottak Mócsy Miklós mérnök, a helybeli Timis-Bega vízszabályozási társulat volt főtisztviselőjének lakásán, ahol 170 régi cigarettából álló gyűjteményt, továbbá römiköveket és ötösfél kiló dohányt találtak. A házkutatás eredményéről a monopolhivatal közegei jegyzőkönyvet vettek fel és annak alapján Mócsy Miklós mérnököt 59.600 lei pénzbírsággal sújtották. Ez ellen a mérnök, akit időközben állásából elbocsátottak, felelősséget jelentett be azzal az indoklással,

hogy a lefoglalt dohány mennyiségét lakásába becsempeszték, míg a cigarettagyűjteményt csupán emlék gyanánt tartogatta és annak megőrzésével nem akart kihágást elkövetni. A helybeli törvényszék csak részben adott helyt a felelősségnek, mert tegnap hozott ítéletében megállapította, hogy a bírság kivetése jogos volt, de a bírság összegét helytelenül állapították meg. Ezért az 59.600 lei bírságot 47.000 leire szállította le. Mócsy Miklós semmisségi panaszt jelentett be.

Magyar gyermekek első áldozása. Vasárnap, május 17-én a magyar gyermekek első szent áldozása az I. kerületi plébániatemplomban reggel nyolc, a II. kerületi plébániatemplomban pedig reggel félkilenc órakor megy végbe. Mindkét helyen az első áldozás a virágokkal gazdagon felszított templomban a szokásos ünnepi keretek között megy végbe.

Az elbocsátott városi tisztviselők visszavétele. Ismételten irtunk arról a tizenhatszékű kisebbségi városi tisztviselő-ről és alkalmazottáról, akiket a múlt évi nyelvvizsga alapján a szolgálatból elbocsátottak, de akiknek visszavételét a belügyminiszter Pretorianu vezérfelügyelő javaslatára elrendelte. Coman Augustin főpolgármester tegnap kijelentette, hogy ezeknek a visszavételét április 1-től foganatosítja. Az érdekeltek azonban remélik, hogy — miként jelentettük — Pretorianu vezérfelügyelő hamarosan Timisoara érkezik és visszavételük múlt évi elbocsátásuktól kezdődőleg történik meg.

Birói kinevezések. A legfelső igazságtudományi tanács Pop Valer igazságügyminiszter és Bentoiu alminiszter elnöke alatt üléseket tart, amelyeken az előléptetéseket és kinevezéseket készítik elő. A legfelső igazságtudományi tanács hatáskörébe tartozik az is, hogy a munkakamarához bírókat küldjenek ki. Így a helybeli munkakamarához Kuszniruk Mihai és Oniga T. járásbírókat delegálták. Az igazságtudományi tanács ezenkívül a semmitörvényszék három koronabíró kinevezését ajánlotta. A magas méltóság jelöltjei között Sovrea Valer, a helybeli ítéletábrá főügyésze is szerepel. Ebben a kérdésben az igazságügyminiszter dönt.

A nappali hőmérséklet emelkedése várható. A csütörtöki zivatar után tegnap a meleg valamivel csekélyebb volt, mint az előző napon. Délután négy órakor volt a legnagyobb meleg, amikor a hőmérő 23 fokot mutatott. Délután többször felhősödés is volt az égen. Este kilenc órakor 18 fok volt a meleg. A meteorológiai intézet jelentése szerint mérsékelt északi és északkeleti szél várható, az éjjeli lehülés fokozódik, a nappali hőmérséklet ezzel szemben emelkedik.

Megnyilik a LLOYD ragyogó kerthelyisége

(Automobil Club (Regatta) helyiségeiben)
Egyedüli kert, étterem a város szívében

Ugy a forró nyári napokban, mint hűvös időben a legkellemebb vacsorázó hely / Kártyajátékok, rómi, bridzs, dominó stb. a t. közönség rendelkezésére áll. / Csütörtök, szombat, vasárnap és ünnepnapokon délután tánc. / Vasár- és ünnepnap délelőtt fél 12-től 1 óráig söröző jazz-koncert

Estéknél tánc. GYDALY'S timisoarai közkedvelt jazz-zenekara

OROSZORSZÁG FLOTTATÁRGYALÁSOKAT KEZD ANGLIAVAL. A londoni szovjet követ megjelent a londoni külügyminiszteriumban és közölte, hogy Szovjetország flottatárgyalásokat kíván Angliával kezdeni. Az oroszok a legutóbbi londoni flottakonferencia határozmányai alapján flottaegyezményt szándékoznak kötni Angliával. Hírlik, hogy az angol—oros flottatárgyalások legközelebb megindulnak.

Scharf Jenő emléke. Scharf Jenő földbirtokos, a bánsági magyarság közbecsült tagja, két esztendő előtt hunyta le szemét örökös álmra. Korali elmúlása nagy veszteséget jelentett és jelent még mindig a magyar kisebbség számára. Scharf Jenő tagja volt a Magyar Párt bánsági tagozata elnöki tanácsának, ezenkívül elnöke a rauti tagozatnak. Jelentős munkát vitt véghez a párt gazdasági bizottságában és a Magyar Ház anyagi helyzete körül is rendkívül eredményes tevékenységet fejtett ki. Halálának mostani második évfordulóján a Bánság magyarsága hálás kegyelettel áldoz nemes emlékének.

Egy zsák csirkét rabolt. Ez év február hatodikán Biled és Lovrin községek között az országuton rablás történt. Lauer György biledi baromfikereskedő kocsiján hazafelé igyekezett. Utközben észrevette, hogy mögötte egy szekér közeledik, amelyen fiatal legény és egy idősebb gazda foglalt helyet. Amikor közelébe értek, a legény leugrott a szekerről, odaszaladt Lauer György kocsijához és leemelt onnan egy zsákot. A legény azután a zsákot, amelyben kilenc csirke volt, feldobta a saját szekérére és el akart hajtani. A baromfikereskedő ezt meg akarta akadályozni és a legény szekere elé állt, de ez a lovak közé vágott és elhajtott. A rabló Chirila Cristea pesaci legényvel azonos, akit a helybeli törvényszék tegnap hat hónapi börtönbüntetéssel sújtott. A vádlott felelősséget jelentett be.

A tanév vége. A közoktatásügyi miniszter úgy határozott, hogy a felső iparisiskolákban az elméleti oktatás május 31-én ér véget, a vizsgákra június 1—15 között kerül a sor, míg a műhelymunka június 30-ig tart. Az alsófokú iparisiskolákban az oktatás június 10-én fejeződik be, a vizsgákat június 10—20 között tartják meg. A műhelymunka június 30-án ér véget. A tanítóképzők nyolcadik osztályában május 20-án fejezik be a tanítást és június elsejéig megtartják az osztályvizsgát. A diploma elnyerésére szolgáló vizsgák június 12-én kezdődnek. A tanítóképzők többi osztályában június 5-ig tart a tanítás és június 12—27 között tartják meg a vizsgákat, amelyek csak szóbeliek lesznek.

A német tenniszezők verik a magyarokat. Düsseldorfban tegnap kezdődött meg a magyar-német tenniszverseny, amelynek első napja fölényes német győzelmeket hozott. Henkel német versenyző 6:1, 6:2, 6:2 arányban győzött a magyar Dallos ellen. Henkel kétezer főnyi közönség előtt biztosan győzte le a magyar versenyzőt. Megerőltetés nélkül győzött Cramm német bajnok is, aki 6:3, 6:2, 6:3 eredménnyel verte Gábori magyar versenyzőt. A nemzetközi tenniszversenyben a németek vezetnek 2:0 arányban.

Patikák éjszakai szolgálata. Május 11-től május 17-ig városunkban a következő gyógyszerárak tartanak éjszakai szolgálatot:
A I. kerületben a Sfantu Ion-utcában levő Irgalmas rendi-gyógyszertár.
A II. kerületben a 3 Crai-utcában levő Schul-gyógyszertár.
A III. kerületben az Odobescu-utcában levő Keller-gyógyszertár.
A IV. kerületben a Berthelot-bulevardon levő Craiciu-gyógyszertár.
Az V. kerületben Kőváry—Chioreanul Iosif gyógyszertára és Fratelián Panajoth Ernő gyógyszertára állandó éjszakai szolgálatot tart.

A háborút feltétlenül ki kell küszöbölni a nemzetközi viszályok elintézésénél

Az angol munkáspárt röpiratát adott ki, amelyben kifejezi a párt külpolitikai kívánásait. A röpirat hangsúlyozza, hogy Anglia külpolitikájának továbbra is a népszövetségi alapokmányon kell nyugodnia. Angliának más államokkal való viszályát békés uton kell elintézni és pedig döntőbírótság útján. Ez a nemzetközi szerv csak a Népszövetség lehet, amely hibái mellett is az egyetlen alkalmas fórum erre. Követeli a part a megtorló intézkedéseknek Olaszország szemben való fentartását, sőt megerősítését is arra az esetre, ha Olaszország nem hajlandó belemenni az olaszabesszin viszálynak a Népszövetségen keresztül való békés elintézésébe.

A továbbiakban a röpirat hangsúlyozza, hogy Németországnak minél előbb válasznia kell azokra a kérdésekre, amelyek az angol kormány intézett hozzá. Szükségesnek látja a munkáspárt, hogy Hitler előterjesztését fogadják el tárgyalási alapnak. Rendezni kell az elintézetlen nemzetközi ügyeket és észszerűen kell elrendezni a világ nyersanyagainak elosztását. Azokat az államokat, amelyek etekintetben nem nyertek kielégülést, hozzá kell juttatni megfelelő nyersanyaghoz. Végül hangsúlyozza a röpirat, hogy a háborút minden körülmények között és minden eszközzel ki kell küszöbölni a nemzetközi viszályok elintézésének módozatai közül.

MA ESTE LESZ JAKABFFY ELEMÉR dr. ELŐADÁSA. Ma, szombaton este kilenc órai kezdettel tartja Jakabffy Elemér dr., a Magyar Párt bányászi tagozatának elnöke érdekes történelmi előadását a Magyar Ház nagytermében. Az illusztris előadó ezen alkalommal Európa politikai történetéről beszél Bismarcktól egészen a bekerítési politika megindulásáig. Az előadás iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg és arra a belépés díjtalan. Az előadás pont kilenc órakor kezdődik.

— A Magyar Párt ifjusági szakosztálya értesíti tagjait, hogy kedden, május 19-én este kilenc órai kezdettel rendes választmányi ülést tart, amelyen fontos ügyeket tárgyalnak. A Magyar Párt ifjusági szakosztálya kéri tagjait, hogy a választmányi ülésen minél nagyobb számban és pontosan jelenjenek meg.

— Épül rövidesen a betegsegélyező új palotája. Chirculescu volt népjóléti miniszter, a munkás betegsegélyező pénztárak központi elnöke, tegnap reggel városunkba érkezett. A IV. kerületi pályaúdváros Sossdeanu, a helybeli betegsegélyező pénztár igazgatója, Penta Ion felügyelő, Todorescu Vasile, a helybeli betegsegélyező pénztár igazgatóságának alelnöke és Ramneantiu Caius dr. ügyvéd fogadták. Chirculescu délután meglátogatta a betegsegélyező pénztár intézményét és megtekintette azt a házhelyet, ahol a betegsegélyező pénztár palotáját felépítik. Az új palota felépítését Chirculescu szerint rövidesen megkezdik.

— Az erdélyi magyarság gyásza. Erdély magyarságát súlyos veszteség érte. Csutak Vilmos, a sfantul-gheorghai Székely Miklós kollégium és a Székely Nemzeti Múzeum igazgatója, ötvennyolc éves korában egyvérzés következtében meghalt. Mindkét intézmény rendkívül sokat köszönhet Csutak Vilmos hozzáértésének és fáradhatatlan tevékenységének. Nagy szerepet vitt ezenkívül az erdélyi református egyház belső életében is. Mint igazgatótanácsos élénk részt vett az egyház vezetőségében. Széleskörű tudományos irodalmi működést is fejtett ki. Csutak Vilmos temetése ma megy végbe Sfantul-Gheorghen.

TERJED AZ ARABOK NEMZETI MOZGALMA. Palesztinában az arabok nemzeti mozgalma tovább tart. A nagy mufti sorra járja be a városokat és elmentálásra szólítja fel az arab lakosságot. A sztrájkmozgalom tovább terjed. Jaffában a sztrájkolók összeütköztek a rendőrséggel, amely kénytelen volt fegyvert használni. Egy tüntető meghalt, öten pedig megsebesültek. Az arabokat politikai ügynőkök passzív ellentállásra és az adófizetés megtagadására szólítják fel. A kormány elhatározta, hogy az adófizetést szünetelteti és így elébe vág a passzív ellentállásnak. A palesztinai helyzet rendkívül feszült.

— Guatemala kilépett a Népszövetségből. Guatemala délamerikai állam tegnap hivatalos beadványt intézett a Népszövetség főtitkárságához, amellyel közli, hogy a Népszövetségből kilép.

— Áldiplomatát fogtak. A genfi rendőrség tartóztatott egy Pasa Urad nevű szélhámost, aki Abesszinia berni ügyvivőjének mondotta magát. A lakásán tartott házkutatás alkalmával hamisított diplomáciai utlevelet és más hamis iratokat találtak.

— Jugoszláv-cseh tennisversenyek. Zágrábban tegnap délután kezdtek meg nagy érdeklődés közepette a jugoszláv-csehszlovák Davis Cup tennisversenyeket. Puncsecs jugoszláv versenyző heves küzdelem után legyőzte Siba csehszlovák játékost, míg Hecht csehszlovák a kitűnő jugoszláv Palladát verte. A csehszlovák-jugoszláv Davis Cup mérkőzések eddigi állása tehát 1:1.

Epilepsziában szenvedők!

Minden betegségre meg kell végre is a gyógyszert találni. Az Ön szenvedésének gyógymódja a „Donhide” szerben valósul meg, amely Önnek lehetővé teszi, hogy újból felvehesse régebbi foglalkozását anélkül, hogy a rohamok állandó megismétlésétől kellene félnie.

Ha a „Donhide” amerikai kezelési módszert alkalmazza, úgy aktivitása folytán újból hasznos tagja lesz az emberi társadalom-

nak és egyidejűleg visszanyeri fizikai és erkölcsi képességeiben való hitét, életkedvét, míg az élet, amely Önnek eddig elviselhetetlennek tűnt, ismét örömmel tölti el. A pszichizmus és erkölcsi levertség helyébe optimizmus és az élet szeretete lép.

„Donhide” kapható a vezérképviselőnél: Császár E. gyógyszerárban, Bucuresti, Calea Victoriei 124. Vidékre 200.— lei utánvétellel küldjük.

A BUZA OLCSOBBODIK — A KENYÉR NEM.

A buza ára rövid néhány hét alatt egy harmadával csökkent. Ennek természetes következménye volna az, hogy a liszt és a kenyér ára is megfelelő arányban olcsóbbodjék. Más városokban már történtek is erre vonatkozólag intézkedések, nálunk ellenben a lisztnek és a kenyérnek még ma is az az ára van, mint amikor a buza mázsája ötszáz lei fölött volt. Ideje volna, ha a főpolgármester összehívna az árregálapító bizottságot, amelynek feladata a liszt és kenyér árait mindenkor megfelelő arányban tartani a buza piaci árával.

— Villám csapott egy villába. A csütörtöki zivatar során az egyik villám nagy kárt okozott Stupariu Jen dr. központi főszolgabírónak a ghirona uton levő villájában. A villám a villa előt álló magas ákácfa csapott, amelyről átugrott az épület tetejére, annak cserepeit lesodorta, majd az esőcsatornán lejutott a földre. A tetőzetnek mintegy nyolcszáz cserepe apró darabokra tört. A villában négy lakó van, ezek egyike hét gyermekes család. A lakók között senki nek nem történt baja. A kár ötezer lei.

— Részeg fejlet nekiment a Begának. Tegnap este tíz óra körül Kiss János 30 esztendő kőműves, aki a második kerületi Pavel Rotariu-utca 9. szám alatti lakik, öngyilkossági szándékkal a Begába vetette magát. Tettét észrevették és kimentették. A mentők beszállították a kórházba, ahol kiderült, hogy a kőműves ittas állapotban követte el tettét.

— A jimboliai kórház új igazgatója. A jimboliai elmebetegintézet igazgatójának Demetrescu Jon dr. elmeorvost nevezték ki. Demetrescu Jon kiváló szakember, aki Bécsben és Bucurestiben nyerte kiképzését. Elhatározta, hogy a jimboliai elmeorvóintézetet teljesen modernizálja. Külön osztályt létesít ideg-betegek részére, ezenkívül pedig fizető betegek részére első és második osztályt állít fel.

— Új kormánya van Lengyelországnak. Varsói jelentés szerint Koscialkowszky lengyel külügyminiszter tegnap benyújtotta lemondását. A köztársasági elnök az új kormány megalakításával Slavov Skladkovszky tábornokot bízta meg. Az új kormány tegnap este a következőképpen alakult meg: Skladkovszky miniszterelnök és belügy, Kviatkovszky pénzügy, Koscialkovszky eddigi miniszterelnök népjóléti, Roman ipar és kereskedelmi, Grabovszky igazságügy. A többi tárcaánál nem történt változás. Politikai körökben kijelentik, hogy a kormányváltásnak nincsen mélyebb jelentősége, mert a költségvetési vita befejezése után rendes szokás Lengyelországban a kormány lemondása. Skladkovszky tábornok már két ízben volt belügyminiszter és pedig az elhalt Pilsudszky marsall kormányában.

— A török biztosítónál is baj van.

A török gazdasági miniszterium felfüggesztette a Turkie Milli biztosító társaság működését, mivel az az osztrák Phoenix biztosító társasággal szoros együttműködésben állott. Együttal elrendelték valamennyi török biztosító utat szigorú ellenőrzését.

— Az ócska szekrényből eltűntek a levélbélyegek. Voinea Stefan, a negyedik kerületi állomás épületében levő postahivatal főnökének bélyegszekrényéből két év előtt negyven ezer lei értékű bélyeg tűnt el. Erről Voinea jelentést tett a postaigazgatóságnak és egyben felajánlotta, hogy a kárt megtéríti. Ettől függetlenül azonban az ügyészség sikkasztás vádjá miatt megindította az eljárást. Voinea, aki még most is a postahivatal főnöke, a tárgyaláson azzal védekezett, hogy a bélyegeket egy rossz szul záródó, régi szekrényben volt kénytelen őrizni és annak feltörése a tolvajnak nem jelentett nagy munkát. Ezt az állítását a postatisztviselők is igazolták, mire a törvényszék felmentette.

Egy millió leit nyert a városunkban eladott sorsjegy

Az állami osztálysorsjáték tegnap húzása városunkra is mosolygott a szerencse. A fősorsjegyek egy millió leies nyerményét a 8840 számú sorsjegy nyerte meg, amely a Temesvári Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság útján került eladásra. A szerencsés nyerő tehát minden valószínűség szerint városunk lakója. A fősorsjegyek közül még a következő számokat húzták a nagyobb nyerménnyel: félmillió leit nyert a 38.550 számú sorsjegy, kétszáz ezer leies nyerménnyel a 32.491 számú sorsjegyet húzták ki, százezer leies nyermény jutott a 25.902 és 35.809 számoknak, míg ötven ezer leit jutott a 45.111, 63.153, 4357 és 55.535 számú sorsjegyeknek. Ezenkívül 2888 leit nyertek azok a fősorsjegyek, amelyek száma 22, 42 és 52 számmal végződnek. A melléksorsjegyek közül egy milliót nyert a 164.313 számú sorsjegy, kétszázötvenezer leies nyermény jutott a 297.791 számnak, százezer leit nyert a 266.067 és 294.785 számú sorsjegy, ötvenezer leies nyerménnyel pedig a 162.614, 182.436 és 282.359 számokat húzták ki. Ezenkívül 444 leit nyertek azok a melléksorsjegyek, amelyek 070, 183, 226, 239, 268, 304, 361, 453, 703 és 741 számmal végződnek.

Rakett - üdonságok
Dunlop Hammer, Atlas, stb. hurokások, labdák, cipők jegelcsobban

RECTA sportüzletben
1., Strada Vasile Alexandri

— Kegyelmet kaptak a halálraítelt bolgár politikusok. Boris bolgár király névnapja alkalmából amnesztiarendeleletet irt alá, amely százötven politikai elítéltnet egészben, vagy részben elengedi a büntetését. A kegyelemben részesülők között szerepelnek Koloff volt hadügyminiszter és Kalendaoff vezérkari ezredes is, akiket a hadbíróság kötélt általi halálra ítelt. Most mindkettőnek ítéletét életfogytiglani börtönbüntetésre változtatta át a király.

— A külön adóval sújtott kételyelvű cégtáblák. Satumare város ideiglenes bizottsága a kételyelvű cégtáblákra két szeres ületéket rótt ki. Kiss Endre dr. a Magyar Párt satumare tagozatának ügyésze, a város ezen határozata ellen felebbezett és hivatkozik a törvény arra rendelkezésére, amelynek értelmében nem terhelhető külön illetékekkel az a cégtábla, amely a román szövegnél nem nagyobb más nyelvű szöveget is tartalmaz. Kiss Endre felebbezése fölött rövidesen dönt a cluji reviziós bizottság.

Vásárigazolvány
a Budapesti Nemzetközi Vásárra 120 leiért a Déli Hírlap kiadóhivatalában kapható Utólagos vizum kétésfél pengőért!
50 százalékos utazási kedvezmény!
Felutazás május 18-ig, visszautazás május 8-tól május 28-ig

Diszkerítések
sodronybetéttel vagy teljesen vashól
Bozsák M. és Fia
cégnél
Timisoara II., Strada Gloriei 11
Telefon 3-88 Árjegyzék ingyen

APRÓHIRDETÉSRE
LEGALKALMASABB
A DÉLI HIRLAP

Sport

Nemzetközi mérkőzés nélkül marad Timisoara a nyáron

A fővárosi futballszövetség a következő nemzetközi mérkőzések megtartására adott engedélyt: június 13—14-én a Hungária kétnapos vendégszereplése a fővárosban, Augusztus 13, 15, 16 a Ferencváros vendégszereplése a fővárosban. Mindkét magyar csapatot a CFR sportegylet fogadja. Augusztusban a fővárosi Juventus a bécsi Admirát látja vendégül, a Venus egy éjszakai mérkőzés keretében a prágai Spártával, esetleg az

osztrák Viennával játszik, míg az Unirea-Tricolor a német Gelsenkirchen FC csapatát látja vendégül. Junius elején a Liverpool FC szerepel a fővárosban a Venus ellen. A CAO május 21-én a debreceni Boeskaik fogadja. A cluji Univerzitata és Victoria pedig május 21 és 24-re a Hungáriát költöttek le. Minden nagyobb sportközpontban lesz tehát nemzetközi program, csupán városunk hiányzik ebből a felállításhoz.

Súlyosan lesújtó kritika hangzott el a jugoszláv csapat legutóbbi romániai szerepléséről

A jugoszláv sajtó még mindig a jugoszláv csapat bucarestii veresége okait keresi. A mérkőzést végignézte Szele Mihály, a szabadkai vasutas csapat elnöke is, aki érdekesen nyilatkozott bucarestii tapasztalatairól. Kijelentette, hogy az elszenvedett vereség aránya nem súlyos, de a játék, amelyet a jugoszláv csapat mutatott, lesújtó volt. A román válogatott csapat nem egy góllal volt jobb mint ellenfele, hanem kis szerencsével súlyos vereséget mérhetett volna a jugoszlávokra. A belgrádi csapat néhány tagja egészen gyenge teljesítményt nyújtott. Nézet szerint a jugoszláv csapat nagy nevekkel állott és ezért nem ártana már egy kis felfrissítés, főleg vidéki játékosokkal. A jeles szabadkai sportember megemlítette, hogy a mérkőzést Mihály trónörökös

is végignézte, aki nagy sportbarát és a Ripensia lelkes híve. A Politika című belgrádi lap szerint a jugoszláv játékosok a mérkőzés előtt nem a legsportszerűbben éltek. Az egyik ujság nyíltan megvádolta a jugoszláv szövetségi kapitányt, hogy a mérkőzés előtt a válogatott játékosokkal reggel három óráig kártyáztak. A csapat négy napos utidője is a harminkételevelü biblia forgatásával telt el. Az egyheti éjszakai „kondíciótérning” eredménye az volt, hogy a jugoszláv legények hamar elkészültek erejükkel. A lap végül megjegyzi, hogy a jugoszláv kapuba több gól nem esett, az csak a jószerencsének köszönhető. Amint ebből is látszik, a bucarestii vereség igen fájdalmas volt, de ezt a vereséget a román csapat megérdemelten mérte ellenfelére.

GYŐZNEK A MAGYAR USZÓK

A turán levő magyar uszók és vízpolózók tegnap Barcelonában szerepeltek nagy sikerrel. A kétszáz méteres gyorsuszás győztese Csik lett 2 p. 14.2 mp. idővel. A kétszáz méteres melluszást Mezey nyerte meg 2 p. 58 mp. eredménnyel. Az ötven méteres gyorsuszás Csik győzelmét hozta 26.7 mp. eredménnyel. Az 5×50 méteres staféta uszást Magyarország csapata nyerte 2 p. 21.4 mp. eredménnyel. A 400 méteres hátuszás győztese a spanyol Martínez lett, aki 5 p. 41.6 mp. idővel új spanyol rekordot állított fel. Második a magyar Lengyel lett 5 p. 41.8 mp. idővel. A magyar vízpoló csapat 11:2 (3:2) arányban győzött a spanyol vízpoló csapat ellen.

Románia és a középeurópai kupa

A középeurópai kupa bizottsága június 6-án tartja első ülését, amelyen végleg megállapítják a kupamérkőzések sorrendjét és a résztvevő csapatokat. Külföldi sportkörök és főleg Magyarország valószínűleg már nem fogják elnevezni Románia felvételét a kupamérkőzésekre. Ugyálszik a román-magyar

sportbékének messzemenő kihatása lesz a romániai futballsportra és nem látják lehetetlennek, hogy végül mégis résztvehet Románia a középeurópai kupamérkőzéseken.

Balkán-sportünnepségek

Fővárosi jelentés szerint a Balkán-államok a nyár folyamán nagyszabású sportünnepségeket rendeznek. Jugoszlávia megrendezi a Balkán-maratont, amelyre már megtörténtek az előkészületek.

Osztrák—olasz mérkőzés lesz vasárnap Rómában

Ausztria válogatott csapata vasárnap Rómában az olasz válogatott együttes ellen játszik. Meisl Hugó az angolok elleni győztes csapatot állítja ki az olaszok ellen, a csatársorban azonban új összekötőket próbál ki. Csapata a következő: Platzer, Sesta, Schmaus, Urbaneck, Sindelar, Jerusalem, Viertl. Az olaszok is különös gondnal készülnek a mérkőzésre, mert be akarják bizonyítani, hogy az olasz futball visszaeséséről nem lehet szó.

Vendéglőmegnyitás!

Van szerencsém az összes mélyen tisztelt vendégeimnek és jóakaróimnak tudomására hozni, hogy **e hó 16-án, szombaton megnyitom** a teljesen újonnan atalkított és izlésesen berendezett **Novotny-féle vendéglőt**. Eyyuttal fogadják hálás köszönetem mindazok, kik eddig is támogattak és jóakaróim voltak. Igérem hogy a III. kerületi főtérre tekvő új vállalatom elcsendű tisztán kezelt italammal, jó konyhával, zenével, mérsékelt polgári áráimmal, ügyelmes és pontos kiszolgálással minden törekvésem az lesz, hogy a m. t. közönség teljes elismerését kiérdemeliem.

Mély tisztelettel **Kiefer, vendéglős**

A KÜLFÖLDI ÁLLAMPOLGÁROK JUNIUS ELSEJEIG JELENTKEZHETNEK. A belügyminiszterium a munkaügyi miniszteriummal egyetértésben úgy határozott, hogy az idegen alattvalók tartózkodási engedélyének meghosszabbítására vonatkozó iratok benyújtási határidejét meghosszabbítja. A határozat alapján a külföldiek június elsejéig nyújthatják be irataikat.

Harc a munkanélküli egy százalékos illeték körül. A kormány a munkanélküliség enyhítésére egy százalékos illetéket vetett ki, amelyet az iparvállalatok nevében a gyáripárosok országos szövetsége — az UGIR — garantált. Több vállalat, amely nem tagja a szövetségnek, megtagadta az illeték fizetését és emiatt számos per keletkezett. Több bíróság — legutóbb a timisoarai ítélőtábla is — úgy döntött, hogy a munkanélküli illetéket csak azoknak a vállalatoknak kell fizetni, amelyek a gyáripárosok országos szövetségének a tagjai. A szövetség erre ehatározta, hogy a jövő télen megtagadja a munkanélküli illeték fizetését. Kérni fogja a minisztert, hogy vagy szüntesse meg ezt az illetéket, vagy pedig tegye kötelezővé minden vállalatra, akár tagja az a gyáripárosok országos szövetségének, akár nem.

Irodalmi ünnepség a színházban. A román könyvhéttel kapcsolatban az A. tarul Cartii nevű irodalmi társaság holnap, vasárnap délután félöt órakor a városi színházban irodalmi ünnepséget rendez, amelyen Milián Claudia író és Minulescu Jon író is közreműködnek. A megnyitó beszédet Volbura Poiana Nastures tartja, majd a különböző hatóságok vezetői mondanak beszédet. A ünnepségen Milián Claudia, Minulescu Jon, Mardan mérnök, Mi-Lerca és még számos író olvas fel saját műveiből. A műsor keretében az ötös vadászrezd zenekara és a Doina Banatului énekkar is szerepelnek. A belépés díjtalan.

Mikor fenytetheti meg a tanító a növénydeket. A helybeli törvényszék tegnap Poma na Nicolae belotintai tanító ügyével foglalkozott. A tanító azér került a bíróság elé, mert egyik tanítványát bottal megfenyítette. A község lakosai ugyanis panaszt emeltek egy hétéves fiú ellen, hogy az utcán kövekkel dobálja meg a járókelőket és egy ház ablakát is betörtte. A tanító felelősségre vonta erre a fiút, aki azonban mindent tagadott. A tanítónak végül is elfogyott a türelme és a fiút úgy elverte, hogy még három nap mulva is kék foltok borították a testét. A gyermek szülei erre testi sértés miatt eljárást indítottak a tanító ellen, akit a lipovai járásbírószék száz le pénzbüntetésre ítél. A tanító felelősséget jelentett be és az ügy a helybeli törvényszék elé került, amely meg erősítette az elsőfokú ítéletet. Az indokolás szerint a tanítónak joga van növénydeket megfenyíteni, de nem olyan vétség miatt, amely az iskola falain kívül történt. A tanító semmisségi panaszt jelentett be.

Baj van a macskákkal. Megirtuk, hogy E a ch Gyula szerkesztő a feleségével és takarítónőjével a cluji Pasteur-intézetbe utazott, mivel macskája olyan körülmények között mult ki, amelyekből veszteségre lehetett következtetni. Bach Gyula a macska hulláját Clujra vitte és ott megállapították, hogy a macska valóban veszett volt. A vizsgálat eredményét közölték Pinte a Vazul dr. IV. kerületi hatósági orvossal, aki érintkezésbe lépett Tirbu Gheorghe főállatorvossal. Ennek intézkedésére elrendelték a IV. kerületi Gojdu-utca 1. szám alatti ház — ahol Bach Gyula lakása van — valamennyi macskájának kiirtását. A házban hét macska volt. Ezek egyikét tulajdonosa megmérgezte, a többi hatot a gyepmesteri telep megbizottja vitte el. A macskák összefogása nem ment simán és az egyik macska két szénélyt megkarmolt. Ezeket haladéktalanul Clujra küldték a Pasteur-intézetbe.

Körmenet a Rozália-kápolnához. Vasárnap, május 17-én reggel nyolc órakor a III. kerületi római katolikus plébániatemplomból az évente szokásos körmenet indul a Rozália-kápolnához. A körmenet résztvevői misét és szentbeszédet hallgatnak a kápolna előtti téren.

Kedvezmény a hazafias egyesület tagjainak. A Vitejji Neamului hazafias egyesület értesíti tagjait, hogy számukra a kormány évente tizenkét teljes ingyenes és tizenkét hetvenöt százalékos kedvezményű vasuti utazást engedélyezett. Az egyesület felszólítja tagjait, hogy a kedvezmény elnyerése végett terjesszék be az elnökséghez a következő iratokat: bizonyítvány arról, hogy a Steaua Romaniei, a Corona Romaniei, vagy a Virtute Militara érdemrendek valamelyikének birtokában vannak, fényképes személyazonossági igazolványt, életbeléti bizonyítványt, a hadkiegészítő parancsnokság igazolványát arról, hogy jelenleg a hadseregben milyen rangjuk van, végül két fényképet.

A vér felfrissítése céljából — kiváltkék középkorú férfiaknak és nőknek — ajánlatos néhány napon át korán reggel egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet inni. Világszerte rendelik az orvosok a valódi Ferenc József viz használatát, mert ez szabályozza a bél működést, előmozdítja a gyomormozgást, fokozza az anyagcserét, javítja a vérkeringést, megnyugtatja az idegeket, egészséges álmot hoz és ezáltal új életet érteremt.

Orvadászok agyonlöttek egy öreg erdőrt. Az aradmegyei Savarsin melletti erdőben meggyilkoltan találták Neamtu Nichita Tomát, a Corvin uradalom hetvenkét éves erdőőrét. A halált vadászfegyvergolyója okozta. Az erdőőr negyven évig szolgált az uradalmat és az orvadászok réme volt. A csendőrség öt fiatal legény személyében elfogta a gyilkosokat, akik éppen az erdőt járták, amikor az erdőőr tetten érte őket. Az erdőőr felszólította őket, hogy fegyverüket szolgáltatassák át. Az orvadászok azonban nem tettek eleget a felszólításnak, hanem az egyik, Lucaciu Anton negyven lépésről vadászfegyverével szívenlötötte a vadórt, aki szörnyethalt. Az öt legény beismerté vallomást tett.

Budapestre érkezve a Keleti pályaudvarral szemben a Park Nagyszállóban megtalálta a kényelmét. Leszállított árak. E lap előfizetőinek 20 százalék engedmény.

Ellopták az arany nyakláncát. A legutóbbi lujoji hetivásár alkalmával Sava Mária tizenhat éves hodosi leányának ismeretlen tettes lecsipte és ellopta a nyakláncát, amelyen tizenhat darab Mária Terézia aranytallér volt. A rendőrség megindította a nyomozást.

Leégett egy nagy malom. Versecen a Rieger-féle nagy hengermalom kigyulladt és raktáraival, valamint irodahelyiségeivel együtt teljesen elpusztult. A raktárakban nagymennyiségű gabona és liszt volt. Valószínű, hogy a tüzet rövidzárlat okozta.

Romain Rolland J. R. Bloch: ... és Tsa zsidó regényről. „Balzac óta nem készült ilyen grandiózus regény a francia irodalomban” — írta Romain Rolland Bloch: ... és Tsa c. regényről. A modern francia regényírás egyik legnagyobb értéke ez a könyv, amely a mult század nagy fellendülésének színterén egy Elzászból menekült szorgalmas, szívós, tehetséges zsidócsalád érvényesülésének utját mutatja be a gyűlölködő, irigy versenytársak és az elismerő, megértő, de mégis örökké idegen polgárság kis városában. Bloch: ... és Tsa c. regény Tabor a Zsidó Irodalom Barátai könyvkiadó kiadásában jelent meg kitűnő kiállításban, 352 lapon és 106. — lei, minden könyvkereskedésben, vagy Lepagénál Cluj.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Orient. A kéredezett cím: Bucuresti, Str. Silvestru 55.

Közgazdaság

A számlákra csupán egy ezrelék repülőbélyeg alkalmazandó és külön két leies bélyeg nem kötelező

A Kereskedők Egyesülete az elmúlt napokban beadványt intézett a pénzügyminiszteriumhoz és repülőügyi miniszteriumhoz és jelentette, hogy egyes pénzügyigazgatóságok a számlák és egyéb, aránylagos illeték alá eső okmányok után az egy ezrelék repülőbélyegen kívül még 2 lei repülőbélyeg alkalmazását követelik. A beadvány szakszerű érveléssel bizonyította, hogy a repülőbélyegtörvény világos intézkedéseit az illetékes körök félreértik és kérelmezte sürgős intézkedések kiadását. A miniszterium magáévá tette az egyesület álláspontját és közölte, hogy a számlákra csupán egy ezrelék repülőbélyeg alkalmazandó és nincsen helye még külön

két leies bélyeg felragasztásának.

Ezzel kapcsolatban említjük meg, hogy a repülőbélyeg-törvény végrehajtási utasítása értelmében a rumot, likőrt, valamint konyakot tartalmazó üvegekre nem kell repülőbélyeget ragasztani, hanem a tizleies repülőbélyeget az ital árába kell beszámítani. A törkölyt, valamint seprőpálinkát tartalmazó üvegekre literenként 2 lei repülőbélyeg alkalmazandó.

A Kereskedők Egyesülete közli még, hogy a kiskereskedőknek szeszszital készleteiket repülőbélyeggel kell ellátni. Bővebb felvilágosításért forduljanak a tagok az egyesülethez (telefon 6-33).

A tanonciskolák fentartására egy millió leit kell idén a városi költségvetésbe felvenni

Table Nicolae dr. városi főjegyző és Disela Pál pénzügyi tanácsnok, akik az idei városi költségvetés jóváhagyása végett egy héten keresztül a fővárosban tartózkodtak, tegnap visszatértek. A belügyminiszter a költségvetés 394 millió végösszegét jóváhagyta, ettől elfekintve azonban a költségvetés keretein belül bizonyos változtatásokat, eltolásokat eszközölt. Mint új tétel szerepel a költségvetésben a tanonciskolák fentartására felvett egy millió lei.

A város tudvalegőleg hivatkozott arra, hogy az ipari inasok iskoláit az egész országban a munkaügyi miniszterium tartja fenn és az itteni tanonciskolák fentartását is a munkaügyi miniszteriumra kívánta áthárítani. Azért erre a célra semmit nem vett föl a költségvetésbe. A belügyminiszter a munkaügyi miniszterium közbenjárására azonban erre az évre még kötelezte a várost a tanonciskolák fentartására. Az ezen célra felvett egy millió leit különböző ki-

sebb tételek törlesztésével, valamint más tételek csökkentésével érik el. Így törölte a belügyminiszter azt a 480.000 leies tételt, amely a városi költségvetésben a helybeli járásbírák lakbérpótléka címén szerepelt. Ezenkívül a városi téglagyár két millió leies üzemi alappából fél millió leit törölte a miniszter. Azokat az összegeket, amelyeket a városi költségvetésbe tisztviselői előléptetésekre felvettek, a belügyminiszter jóváhagyta. A miniszter által eszközölt változtatások véglegesek és azok ellen felebezésnek nincsen helye.

Megnyílt a telefonforgalom Oroszországgal. Magyarország és Szovjetország között tegnap megnyílt a közvetlen telefonforgalom.

A gabonatermelés fokozása és az értékesítés reformja. A kormány tagjai minisztertanácsot tartottak, amelyen S. S. földművelésügyi miniszter a gabonaértékesítésre, valamint a termés növelésére és modernizálására vonatkozólag terjesztett elő tervet. A földművelésügyi miniszter részletesen kitért az állatállományban pusztító járványok leküzdésére, a legelőjog megszervezésére, továbbá az élőállatok exportjának fejlesztésére és a mezőgazdasági termények exportjának növelésére. A miniszterium szolgálatában álló agronomok a nyár folyamán bejárják az országot és a gazdákat gyakorlatilag kioktatják a modern mezőgazdasági munkára. S. S. miniszter bejelentette még, hogy legutóbbi királyi kihallgatásán az uralkodónak is jelentést tett tervéről, amelynek megvalósítására megkapta a legfelső engedélyt. A minisztertanácsban Pop Valer igazságügyminiszter a legfelső igazságügyi tanács működéséről és a törvénykezés egységesítésének munkájáról számolt be.

Nincs üzlet a gabonapiacon. A bányásági gabonapiacon az irányzat általában lanya és megfelelő kereslet hiányában üzletkötések csak gyéren történnek. A piaci árak a következők: bányásági buza 340, torontáli buza 345, tengeri 270, zab 320, takarmányárpa 290, korpa 265, kismalmi liszt a 30/70-es beosztásból 700, nagymalmi liszt 730, tökmag 680, muharmag 450 és lucerna szénalisz 240, bányásági repce 490 és káposzta repce 530 lei száz kilonként.

Valuták hivatalos árfolyama. (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti.) Francia frank 6.60—6.90, svájci frank 32.55—33.40, belgas 17—18, angol font 490—500, olasz lira 8.30—9.90, török font 78—81, dollár 99—110, német márka 38—40, hollandi forint 67—69, cseh korona 4—4.50, magyar pengő 24—26, osztrák schilling 23—24.60, zloty 18.80—19.50, szerb dinár 2.20—2.50.

Valuták szabadforgalmi árfolyama. (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti.) Francia frank 11.25—11.35, svájci frank 55—56, belgas 28—30, dollár 170—172, angol font 865—870, olasz lira 11—11.50, német márka 43—45, hollandi 115—120, cseh korona 6.40—6.60, osztrák schilling 32—33, zloty 26—28, magyar pengő 31—32, török font 120—125, Napoleon arany 1210—1220, arany font 1510—1520.

MOZI

MOZIK MŰSORA:
Szombat, május 16.

Apollo-mozi: Vigyázz, ha jön a szerelem!
Capitol-mozi: A prágai diák.

Select-mozi: Vigyázz, ha jön a szerelem!

Ormosék bálolnak

Kis regény

Írta: S. KOVÁCS FERENC

3

Természetesen az időpont akkor még távoli volt és senki nem vette komolyan az egészet. De, hogy mégis mennyire komoly volt, az a bál napján derült ki. És ma sem szolt erről egy árva szót sem. Mindenki természetesnek vette. Mert mindenkinek volt valami fontos „miértje”, amiért a bálba el kellett menni, csak a mamának nem, hacsak egyéni passzióját nem lehet ilyen „miértnek” nevezni. De azért viszont nem érdemes egy új ruhát csináltatni. De nem is volt miből.

Ormos Endrét, ahogy így az utcán ment, a gondolatok egész sora kísért. Eleinte sajnálta a mamát, de aztán azt beszélte be magának, hogy ez teljesen rendben van így, mert az a régi zszorsetruha... És különben is, mit csinált volna a bálon egyedül? Mert egyedül maradt volna, az bizonyos. Öneki az ügyfelek lesz dolga... Tívi az állása után rohan és Mara... nem mondja, Mara jó lány, csak rettenetesen önző és beképzelt arra, hogy ő a legtöbbet kereső a családban és ezért van az, hogy mindenkit így lekezel. Szóval, Mara a vőlegényével lesz elfoglalva, viszont... Az bizonyos, hogyha az az ösrégi vőlegény, az Imre, marászánja magát arra, hogy végre megkerje a lány kezét, akkor igen, akkor szükség lett volna a mamára. Dehát, mit ámitjuk magunkat, — gondolta Ormos Endre — hiszen az Imrének ma sincs még esze ágában sem kiugrani a bokorból. Egyszóval, nem lesz szükség a mamára.

A Fővárosi Színház elé érkezett és vele egyidőben állt meg halkan szisszenve a gyönyörű alacsony kis autó. Egy férfi ugrott ki a kormány mellől és olyan széles mozdulattal tette ezt, hogy meglökte Ormos Endrét.

— Oh pardon. — mondta a férfi és Ormos felé fordult.

— Na, de illet, hát, hogy kerülsz te ide, csakugyan te vagy?

Ormos Endre ugyanígy meg volt lepve, mint a másik.

— Nahát, Bandikám, ez aztán szép meglepetés... Ennek igazán örülök... És melegen szorongatták egymás kezeit.

Az autós férfi ezalatt teljesen megfedkezett a nőről, akit a kocsi ből kellett volna kiségitenie és kizárólag Ormos Endrét ölelgette. Valami nyafogó, cincogó hang, affektáló sírás hallatszott ki a kocsi belsőjéből.

— Appardon, egészen megfedkeztem — és viszszaesietett az autóhoz, hogy belőle kihámozza és kiségitse Halmos Macát, a híres drámai hősnőt.

— Csakhogy egészen meg nem feledkezett rólam. Szép még magától, — jöttek a szemrehányások a művésznőből.

— Most erre nincs időnk, szívem, gyérünk be a színház halljába, mert itt megfagyunk. Különben nézd csak, ki van itt?

— Csókolom a kezeit, — mondja Ormos Endre — remélem, emlékszik még rám... Ezalatt már benn vannak a foyerban.

— Maga, maga ki is maga, ritka dolog ám, hogy ilyen csinos urat, mint magát, elfelejtek... Maga... Mondja, nem maga vette el a Zsadányi Katikát?

— De bizony, én!

— Na lássa, hogy tudom... Tyü, de örült nagy szerelem volt az, annakidején talán a legnagyobb az egész monarchiában... Hehehe... Hát a Katika nekem osztálytársnőm volt, azt tudja-e?

— Hogyne tudnám, de akkor még...

— Mondja csak ki egész nyugodtan, hogy akkor még csak a Katika barátja voltam, nem úgy, mint most a világot jelentő deszka divája... Szépen mondtam, mi? Hát azokra a megyebálakra emlékszik-e még ott Lugojon? Szép volt, de csuda szép! Akkor maga még csak főispáni titkár volt, aztán tudom, emlékszem még, olvastam az újságban, hogy maga lett a főispán. Na igen, de az már később volt. Lássa, hogy mindent tudok... Most várjanak egy pillanatra, felszaladok a

dirrehez, aztán mehetünk a Vigadóba...

— Szóval, ti is odakészültök? — kérdi Ormos Endre.

— Akkor együtt lehetünk legalább egész este, — mondja az autós.

— Na és hogy vagytok?

— Köszönöm, megvolnánk, de hogy tájékoztassalak a helyzetről, hát kérlek, öt évvel ezelőtt láttam meg a Macát Szegeden valami csuda nagy drámában játszani, a címére már bizisten nem emlékszem... Szóval, azóta együtt vagyunk... Hát csudagyönyörű nő volt akkor a Maca abba a drámában, hogy fülleg beleszerettem... Na és most? Három napja új orra van... Nem vetted észre? Megjegyzem, sokkal jobban áll neki, mint a régi... Hát kérlek, ez a kozmetika egy nagyszerű találmány... Ezt Lugojon nem gondoltuk még, mi? Én máskülönbben most itt vagyok állandóan Pesten a belügyben... Na és veled... Kedves feleséged, a Katika asszony, hogy van?

— Köszönöm, — mondja Ormos — köszönöm és igyekszik a szót másfelé terelni, hogy ne kelljen bevalania, hogy hol laknak, hogy mivel foglalkozik mostanában, hogy ne kelljen meghívnia ezeket a kiöltözött embereket abba a kis rendetlen lakásba... Hogy ne kelljen felelnie arra, hogy a Katika asszony miért nem jött el ma este a bálra. De már jön is a művésznő és már a legfelső lépcsőfokról ujsagolja, hogy készen van a dirrel és hál istennek, holnap sem kell bejönni a próbára, így hát nyugodtan lumpolhatnak az éjszaka... Velünk tart maga is, kedves Ormos, ugye?

Aztán beszállnak a kocsi, Maca és Ormos Endre hátul foglalnak helyet, Sárvay pedig a kocsit vezeti. A kocsi hangtalanul elindul. Maca könnyedén nekidől Ormos Endrének.

— Hahát, ez igazán kedves meglepetés... Én nagyon örülök, hogy végre találkoztam egyszer magával, bevallom, nem nagyon számítottam arra, hogy miután a Katikát elvette feleségül, még beszélhetek magával négy szemközt... És lássa, mit tesz a sors? — No ez csak igazán nem lehetett olyan nagy probléma...

(Folyt. köv.)

Rádió

Szombat, május 16. Bucuresti. Délután 6: Katonazene. 7.15: Mozart-hanglemezek. 8.20: Dalok. 9.15: Jazz. 10.45: Vendégül zene. Budapest. 7.45: Torna, utána hanglemezek. 8.20: Étrend. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Felolvasás. 12.15: Rádiózene. a Nemzetközi Vásárból. 1.5: Hangverseny. 1.30: Hírek. 2.15: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárból. 5.45: Hírek. 6: Spur Andre dr. előadása férfieneknyves közreműködésével. 7: Rádióséta az aggteleki-űsvafőn Baradla-ceppekőbarlangban. 7.40: Rádiószalónzenekar. 8.40: Májusi mozaik. 10.40: Hírek. 11: Zenekari hangverseny. 12.30: Cigánymuzsika. Budapest II. Délután 2.15: Hanglemezek. 5: Énekkari hangverseny. 7.20: Rádiószalónzenekar. 7.40:

Michelangelo. Farkas Zoltán előadása. 8.10: Gazdasági előadás. 8.45: Hangverseny. 9.50: Hírek. Bécs. Délután 6: Hanglemezek. 9.25: Tarka dalos zenés-est. 11.15: Hegedű-hangverseny. 8.50: Hanglemezek. 9: Dalok, táncok, népzene. 11.20: Vendégül zene. 12: Táncczene. Berlin. Este 9.10: Zenekari hangverseny. Lipse. Este 7: Táncczene. 9.10: Tarka dalos zenés népest. 11.30: Tarka hétvégi vidám-est. Milánó. Este 9.40: Énekkari hangverseny. 11: Zongorahangverseny. 12: Táncczene. München. Este 7: Fuvószene. 9.10: Tarka népművész: i est. Prága. Este 7.30: Hanglemezek. 10: Énekkari hangverseny. 11.15: Hanglemezek. Róma. Este 7.30: Hanglemezek. 9.40: Operaelőadás. Strassbourg. Este 9: Liszt Ferenc Krisztus oratóriumának előadása. 11.30: Táncczene. Stuttgart. Este 8: Tarka-hanglemezek. Varsó. Este 11: Rádiózene. 12.40: Operettrészlet.

Vasárnap, május 17. Bucuresti. Délután 6: Zenekari hangverseny. 7.20: Hanglemezek. 8.20: Énekkari hangverseny. 10.5: Hangverseny. Budapest. 9.45: Hírek. 10: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárból. 11: Katolikus istentisztelet. Prédikál Sik Sándor dr. 12.15: Unitárius istentisztelet. 1.30: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárból. 3: Rádiószalónzenekar. 4.30: Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárból. 6: Zenekari hangverseny. 6.45: A jövő a statisztika tükrében. Kovács Alajos dr. előadása. 7.15: Cigánymuzsika. 8.10: Az én legkedvesebb újságírói élményem. Sziklay János előadása. 8.40: Rékai Miklós hárfázik. 9: Magyar egyfelvonásosok. 10.15: Hírek és sporteredmények. 10.40: Zenekari hangverseny. 12: Hanglemezek. 1.5: Hírek. Budapest II. Délben 1.35: Hanglemezek. 4: Cigánymuzsika. 4.50: Táncczene. 6.45: Zenekari hangverseny.

7.20: Arany János a Margitszigeten. Tolnai Gábor dr. előadása. 9: Hírek. 9.30: Szalónzenekari hangverseny. Bécs. Délután 6: Az olasz-osztrák labdarugómerkőzés közvetítése Rómából. 8.30: Hangverseny. 10.5: Tarka-est. 11.25: Táncczene. Belgrad. Délután 6: 5: Népdalok. 9: Operetelőadás. 12: Vendégül zene. Lipse. Este 9: Hangverseny. 10.20: Hangverseny. Milánó. Délután 6.15: Hangverseny. 9.35: Operaelőadás. München. Este 9: Vidám-est. 11.30: Táncczene. Prága. Este 8.5: Katonazene. 11.35: Szalónzene. Róma. Este 8.30: Hanglemezek. 9.35: Énekkari hangverseny. 11: Táncczene. Strassbourg. Este 11.45: Táncczene. Stuttgart. Este 7.30: Hanglemezek. 9: Tarka zenés-est. Varsó. Este 7: Hegedűhangverseny. 9: Zenekari hangverseny. 10.55: Táncczene.

Apróhirdetések

Legolcsóbb hirdetés — leggyorsabb eredmény

Egyes szó ára 3 le; vastagabb betűvel 5 le. Állástkeresők szavankint 2 le. Ezeknek. Jelzés hirdetések címét a kiadóhivatal nem közzéteheti. Ilyen hirdetőkre a jelzéssel ellátott irásbéli ajánlatot kell beküldeni a kiadóhivatalnak.

Apróhirdetéseket látva Címzet: Dél-Hírlap kiadóhivatala, Piac 1. C. Brătianu 4. Fabrică: Kártya-nyomtatás, Piac Traian és Str. Marou sark. Principale Caroli Mare sark. Piac Kült. A hirdetés díj minden esetben előre fizetendő.

Oktatás

Legmodernebb, könnyen elsajátítható módszer szerint, kezdők és haladók részére. Cím: Jachan-könyvkereskedés, I. kerület, Bánáti Bankgyegesület-palotában. (2046)

Bekás

Családi házban
3 utcai szobás modern parter lakás, a villanegyedben, augusztus 1-től kiadó. Értekezni d. e. 9—12-ig d. u. 4—7-ig. III., Str. Remus 11/4. (4225)

Üzlethelyiség

az I. kerület központjában, legforgalmasabb helyen, június 1-re kiadó. I., Mercy-utca 4. (4242)

4 szobás

modern lakás augusztus 1-re kiadó. Papneveldei bérpalotában, I., Str. Lonovici 2. (4247)

Magános ur

volt vármegyei tisztviselő, állandó éves lakó, pontos fizető, különbejáratu burtozott szép szobát keres, inkább külvárosban, családi házban. Cimeket a kiadóba kér. (2087)

Adás-vétel

Bérház
4 egyszobás lakással, eladó. Fratelia, IX. utca 29. (4251)

Vajas-stand

a IV. kerületi piacon eladó. Cím a kiadóban. (4256)

Modern háló

ebédlő, rózsás, madonna kép, előszoba fogas, falóra, képek, eladók. II., Str. Zürich 47. Electrica főtball-pályánál leszállni. Kimmel-telep. (4257)

Szép családi ház

2 szoba, konyha és melléképülettel, eladó. Colonia Muncitorilor, Str. Apateu 24. (4258)

Ágytakarót

használt, de jó karban lévő, megvételre keresek. Cimeket „Szép is legyen” jellegre a kiadóba kérek. (2052)

Különfélé

Hölgyek figyelmébe!

Harisnyaszemék felszedését pontosan és olcsón vállalom. II., Str. Tigrului 18.

Directiunea Băilor Comunale
No. 26/1936

Publicațiune

Băile comunale de vară so deschid la 17 Maiu a. c.

Prețurile de baie din Fabrică (Strand) sunt: Bilet de intrare 10 Lei, cu reducere 8 Lei. Bilettele sunt valabile ziua întregă. Abonament pe întreg sezonul 400 Lei, cu reducere 300 Lei.

Vizitatorii băii beneficiază de o reducere de 50% la prețul biletilui de tramvai.

Copii până la 8 ani, dacă sunt cu părinții, au intrare liberă.

În fiecare zi muzică nouă de plăci.

Directiunea băilor
Muntean m. p.

Olimpijai különvonat Berlinbe

1936 július 31—augusztus 17-ig a Központi Bank EUROPA Menetjegyirodájának rendezésében. Részvételi díjak: III. osztályu vasuti jeggyel Lei 12.200, II. osztályu vasuti jeggyel Lei 13.500.

A részvételi díjban benfoglaltatik: 1. Vasuti jegy Timisoarától Timisoaráig. 2. Lakás egy és kétágyas szobákban (mágnházakban, reggelivel és kiszolgálással). Első szolgáltatás augusztus 1-én reggeli, utolsó szolgáltatás augusztus 16-án reggeli és szoba. 3. Be- és kiszállítás Berlinben a pályaudvartól a lakásig és vissza maximum 2 csomaggal, hordárdij nélkül. 4. Bérletjegy kizárólag az Olympiai stadionban III-rendű számozott, jó ülhelyre 16 napon át lebonyolításra kerülő megnyitó záró ünnepek, valamint sportversenyek megtekintésére. 5. Magyar és cseh átutazó vízumok.

A díjban nem foglaltatik: 1. Ebéd és vacsora. (Kivánságra Berlinben jó éttermekben étkezésenkint 100 leiert ebéd- és vacsora-jegyeket szerzünk be). 2. Utlevél. (Mindenki az utazáshoz szükséges érvényes utlevelet tartozik nekünk átadni. 3. A Stadionon kívüli versenyekhez a belépődíjak, melyek ugyancsak előre beszerezhetők.

Jelentkezési határidő május hó 25

Jelentkezéskor 4000 lei biztosíték fizetendő le, a hátralék július hó 1-ig. Az esetben ha nem jelentkezik megfelelő számú utas, jogunkban van az utazást lemondani. Jelentkezni lehet lapunk kiadóhivatalában, valamint a Központi Bank Menetjegyirodájában, Str. Alba Julia 1.

Megsokszorozza keresetét, ha a Növényvédelem és Kertészet

gyümölcsösét, kertjét, szőlőjét, gazdaságát.

tanácsai alapján kezel

Előfizetési árak (mindkét lapra együtt):
negyedévre 100— lei
félévre 200— lei
egész évre 400— lei

Kedvezményes szakkönyv-akció az előfizetőknek:

Aki előfizet a Növényvédelemre, alábbi

4 könyvet

Horn: Gyümölcsfák nyese — Urbányi: Gyümölcsfák betegségei — Jécsai: Hogyan készítsük el virágos kertünket — Sántha: Szőlő kártevő

önköltségi áron 80— leiert kapják.

Még ma kérjen ingyen mutatószámot (5 le bélyeg beküldése ellenében) a DÉLI HIRLAP kiadóhivatalától, Timisoara.

Előfizetési megrendelését azonnal intézzük.

Állást keres

Megbízható

fiatalember kaucióval, alkalmazást keres. Cím a kiadóban. (4252)

Kezdő irodakasszony

ki a három nyelvet bírja, állást keres. Cimeket „Pontos” jellegre a kiadóba kérek. (2544)

Az ország egyetlen vendéglátó pari szaklapja a

Gazeta
Restauratorilor și Hotelierilor
Vendéglősök és Szállodások
Lapja

Timisoara I., Strada Caruso 3
megjelenik minden szombaton.
Ott kell legyen minden vendégiparos asztalán

Iratkozzon be

a
CULTURA
kölcsönkönyvtárba

IV., Bulev. Carol 16.

Olvashatja a legjobb magyar és német könyvujdonosságokat.
Déli Hírlap előfizetőinek 25 lei havonta.

Minden nap cserélhet.

Telefon 15-07.